

SURİYE'DE İŞKENCE: AMAÇ ÖLDÜRMEK

Resim hocası Najah Albukai, binlerce masumun mezarı olan Beşşar Esed'in zindanlarının dehşetini yaşadı. Fransa'da sürgünde, çizimleri üzerinden sınırları olmayan bir rejimin barbarlıklarını anlatıyor.

Najah Albukai kabuslarını “çizimlerine aktardı”. “Bende yüzlerce var, raflar dolusu” diyor. 49 yaşındaki Najah, bir yıldan fazla bir süreyi Suriye hapishanelerinde geçirdi. Dövüldü, işkence gördü, aşağılandı. Hapishane arkadaşlarının ölmeden önce günlerce, yanında yatar halde can çekiştiğini gördü. Suriye askerlerinin başka hapishanelerden getirdiği cesetleri taşıdı. Hiçbirini unutmadı ve hepsini çizdi.

Najah Albukai silahlı isyana katılmaz. Şam'da bir üniversitede resim hocasıdır ve 2011 baharında ayaklanmalar patladığında 15.000 nüfuslu bir banliyö olan Cudaydah'da yaşar. “Batı Guta'da ve Daraya'da birçok gösteriye katıldım. Ancak

ihbar edildim. Evimden ayrıldım ve saklanmak için Şam'a gittim", diye anlatıyor. Temmuz 2012'de, ilk kez tutuklanır. "Milli duyguları zayıflatmak ve kamu düzenini bozmakla" suçlanır.

Askeri istihbarat yönetimindeki "Merkez 227"ye gönderilir, 70 tutukluyla birlikte bodrum katındaki 5 metreye 3 metre bir hücreye kapatılır. İşkence ve dayak gündelik olaylardır. "Alman sandalyesi işkencesini çokça uygularlardı. Koltuk altlarını sandalyenin yüksek yerine sıkıştırır ve bacaklardan bastırırlardı. Sırtınız bükülürdü. Omurgası kırılmış birçok tutsak gördüm." Tutukluları tavana asılmış bir kancaya saatlerce asılı tutmaktan ibaret bir işkence daha vardır. Esasen pilavdan ve ekmekten müteşekkil yemekler, bir naylon poşette hücrenin ortasına atılır ve herkes buradan yer. Bir aydan ve 13 kilo verdikten sonra Najah serbest kalır. Onu çıkarabilmek için Fransızca hocası karısı, "dört aylık maaşı" değerinde 1200 Euro ödemiştir. Çift taşınır ve Şam'da bir güvenlik güçleri merkezinin hemen yanında saklanır. İlk aylar Najah hiç dışarı çıkmaz. Serbest kalmak acımın yok olduğu manasına gelmemektedir. Başka güvenlik birimlerinin, başka listelerinde olabilirler. Yavaş yavaş cesaretini toplar ve dışarı çıkar, rejime sadık askerlerin ve milislerin barikatlerinden kaçınmak için dar sokaklardan geçer. 2014 Eylül'ünde Lübnan'a gitmeye çalışır. Adının arananlar listesinden silinmesi için 100.000 Suriye Lirası (yaklaşık 200 Euro) ödemiştir. Lakin sınır karakolunda tekrar tutuklanır.

Şeritli Bant

Najah Şam'daki Merkez 227'ye tekrar gönderilir. Bu sefer bodrum katında değil, parmaklıkların arasından gün ışığının görüldüğü yeni bir binanın zemin katına kapatılır. Hem de daha büyüktür, 16 metre uzunluğunda ve 3,5 metre genişliğindedir. Buraya 120 tutuklu sıkıştırılmıştır. Odanın bir köşesinde alaturka tuvaletler ve bir musluk vardır. İşkence odası hemen yan taraftadır. "Oraya giderken sadece iç çamaşırı giymemiz gerekirdi ve gözlerimiz bağlanırdı. Sorgulayanları seslerinden tanıyordum. Benden eline silah alanları ele vermemi istiyorlardı. Beni ölmüş ya da yıllardır hapiste olan kuzenlerim hakkında sorguluyorlardı. Hiçbir şey bilmediğimi

söyledim.”

Düzenli aralıklarla tutuklular darbeler altında ölmektedir. “En genç olanlar, 12 ila 14 yaş arasındakiler, Alman sandalyesine iyi dayanıyorlardı, çünkü esnektirler. Ancak diğerleri öyle değildi. Geldikten sonra iki ya da üç gün içinde ölenleri gördüm.” Cesetleri; kaldırılmayı beklerken hücrenin sonuna, tuvaletlerin yanına konulmaktadır. Tutukluluk süresi boyunca Najah, sempati duyduğu ve ishal nedeniyle ölen bir avukat da dahil olmak üzere 12 tutuklunun yaşamını yitirdiğine şahit olacaktır. “Bassel adında bir işkenceci vardı, çıplak elleriyle boğarak adam öldüren. Herkesin, gardiyanların ve tutukluların önünde yapardı. Adam ölmeden hemen öncesinde durduğu da olurdu.”

Her akşam saat sekiz civarı bir gardiyan hücreye yaklaşır ve der ki “bana dört tutuklu ve bir çarşaf lazım.” Bazen bu “sekiz tutuklu ve iki çarşaf” olur. Najah düzenli olarak istenir. “Her zaman aynı şeydi. Bir kamyonetin olduğu avluya çıkardık. Açar ve cesetleri indirirdik. Genelde on adet olurdu. Cesetler çıplak, zayıf olurdu ve üstlerinde işkence izleri ya da hastalık kaynaklı çıbanlar olurdu. Battaniyenin üstünde tek tek içerideki bir çeşit depoya taşırdık.” Her cesedin alnındaki bir şeritli banda veya gövdesine keçeli kalemle yazılmış bir numarası vardır. Askerlerin konuşmalarını dinlemek yoluyla Najah, cesetlerin Şam’daki diğer gözaltı merkezlerinden getirildiğini anlar. Üniformalarından belli olan mermi izleriyle getirilen asker cesetlerine de şahit olmuştur. “Bunlar kesinlikle kaçmaya çalışan ya da emre itaatsizlik eden askerlerdi. Bir keresinde, içlerinden biri hala hareket ediyordu, gecesinde öldü.”

Sonraki sabah cesetler tekrar çıkartılır ve başka bir kamyonetle tahliye edilir. Bunlara merkez 227’de ölen tutuklular da eklenir. Najah hiçbir zaman tam olarak nereye götürüldüklerini bilemez. “Anladım kadarıyla, Şam’ın etrafında, Suveyda yoluna doğru toplu mezarlar var.” Taşıdığı son cesedin numarası 5874’tür.

Silinen İsim

Kırk günlük tutukluluğun sonunda, uyuzdan mustaripken, bir gardiyan onu görmeye gelir ve “dayanmasını” söyler. Najah anlar ki serbest kalması için pazarlıklar devam etmektedir. Daha önce, işkencecilerin sonuna kadar gitmediğini, ona daha da fazla acı çektirebileceklerini fark etmiştir. “Üniversite hocası olduğumu biliyorlardı. Onlara göre bu demekti ki ben birilerini tanıyorum, bunlar zengin olabilirler, benim de param var ve dışarı çıkmak için ödeme yapabilirim. En fakirlerin, özellikle Yermük kampındaki Filistinlilerin, hiçbir şansı yoktu. İşkence altında birkaç günde ölüyorlardı.”

Najah yanılmamıştır. Karısı dışarıda mücadele verir. Şam’ın merkezinde çalışan ve subay hanımlarından müşterileri olan bir tüccar tanır. Yavaş yavaş bir bağlantı kurulur. Bir subay eşi kocasından ricacı olabileceğini bildirir. Tüccara der ki, “tabii ki paraya mal olacak, ama ne kadar bilmiyorum.” “Elbette, elbette” diye cevap verir tüccar. Tutuklanmasından yetmiş gün sonra, hakkındaki “terörizm” suçlamalarına rağmen, adi suçluların bulunduğu Adra hapisanesine nakledilir. İşkence görmez, yiyecek satın alabilir ve ziyaretçi kabul edebilir. Karısı arabasını satmış ve Najah’ın Fransa’da ve Katar’da yaşayan kardeşleri ile irtibata geçmiştir. Kocasının ismini dosyalardan sildirmek için 6.000 bir hâkime olmak üzere, toplamda 18.000 euro öder. 16 Temmuz 2015’te Najah serbest kalır. Lübnan sınırına ulaşır ve bu sefer sınırı geçer. Fransa’ya yaptığı siyasi iltica başvurusu bir ay sonra kabul edilir.

Najah şu an karısıyla ve kızıyla Paris banliyölerinde bir HLM’de[1] kalıyor. Birçok defa STK’lara tanıklığını sundu. “Eğer olur da bir mahkeme rejimin sorumluların yargılamaya karar verirse, yine tanıklık edeceğim. Ama o günün gelip gelmeyeceğini kim bilebilir?”

Luc Mathieu ve Hala Kodmani - 12 Ağustos 2018,

Libération

Kaynak:

http://www.liberation.fr/planete/2018/08/12/torture-en-syrie-la-mort-pour-dessein_1672319

(http://www.liberation.fr/planete/2018/08/12/torture-en-syrie-la-mort-pour-dessein_1672319)

Çeviri: Ömer Ağca

[1] Devlet destekli düşük kirali konut.